

Vrednivo:

da Travniku št. 277, I. nadst. (pouč
skrbni bodi za razpodeljavo lista).

Prejemajo se za plačilo vsakork
na ostanila tudi v noslovenskem
jeziku.

Plača se za vsako natano vrsto
3 kr. če se spoznajo samo
enkrat natano, če dvakrat, 2
kr. če trikrat, 10 kr. s. v. —
Povrje tega so vsakkrat 30
kr. za štampelj.

DOMOVINA.

L I S T

posebno za primorsko-deželno, pa tudi sploh slovenske zadeve.

IMENA IN PRIIMKI.

(Sp. A. Marušič. — Dalje: št. 11, 33, 35, 37, 38, 40, 43, 44 ip. 47.)

V zvezi z bogočastjem so tudi od besede *Alah*
(stempelj) izvrajoda imena; Alarich, Alkuin. Enakoga
pomena z *alah* je *Wih*, sveti log; od tod sedanja be-
seda „weihen“, blagosloviti: tako ime je Hedwig(-h.).
Za pobožnimi pridejo po živalih izpoljana imena. Tujak
je treba pomniti, da med naravnim ljudstvom in živa-
lini vlada, kakor sem že popred omenil, nekaka sam-
pljivost in prijaznost. Živalske lastnosti: njih lepota, moč,
zriječja, so ponujale priliko imenovanja. Pa to ni še
vsa; treba je še vedeti, da v naravnih verah in v na-
turmem bogočastju so živali božanstvom posvečene, in
da tudi iz tega ozira so radi živali za imena upotre-
bovali. Grekom nasproti, kateri imajo mnogo iz „hippos“
(konj) zloženih imen, imajo Nemci skor le Hengist.
Zveri, katerih so se v imena posluževati so: Wolf,
Bär (bar), Ar (Adler), Schwann, Rabe, Schlange. — Bar,
medved; je bil pri Germanih to, kar sicer in posebno
pri Grkih lev — bil je gojski kralj. Od tod: Berno,
Bernhard, Berengar (pri Grkih nasproti Leonides)

ZABAVNIK.

SATIRE.

ki jih je neki postopač v kobariski
čilavnici bral.

Kako se je Štampihar staremu prigovoru odpovedal,
pa se vrata poprijel.

Čudno prigodbo prepelal vam bom, prijatelji moji!
Vi pa mogočni duhovi pesništva razum podarite,
Vnemite tud' mi serce, da spodobno zdaj vse razo-

denem,
Kar Štampihar je krivega st'ril in kakó se je skesal.

5. Stoklo veliko je let že, odkar ta čudna prigodba

Kobarisko dolino na noge je spravila bila,

In še dananjši dan, oj greza! pozabljena ni. Vsi

Stari možje se vedó še spomniti dneva in ure.

10. Zarke svoje zlaté je še solnce spuščalo na Kru, in

10. Še rumeni Matajér naš in kopa v svetlem se morju,

Više in više se dviga nebeško svetilo, in ves svet

Zdrami iz sná, ki ljudem po velikem potradu prináša

Zdravje ljube inó moč. — Skoz luknjo zatvornice vdari

Solnčnat Štampiharju šar na oči, zaprte u spanju,

15. Ga sogreje, zhadí. — Široko zdaj usta odpira

Latem se ne, če vam rečem, da voz bi senen — pa

Še velik —

S konjema vred pray lahko požrla zdaj bila. — Se

stegne,

Izhaja vsak petek.

Narodnina s pošiljavo vred znade
za čelo leto 1 gold., za pol leta
1 gold.

Narodnina plača in reklamacije
naj se pošiljajo vrednivo.

Prisilna lista se prodajajo v
Gorici pri bukvarji v. Bohary
na Travniku po 4 soldo.

Ptičji vladar je orel (Ar), od tod Arno, Arnold, Ar-
nulf. Medved in orel, dasiravno kraljevi živali, se mo-
reča vendar vmakniti volku in vranu.

Volka je vsó polno basnoslovje. Volk pomeni
starim ljudstvom zmago ali srečo. Pavel Diakon pripo-
veduje, da je bil prededa njegovega Lenpicha en volk
in avarske sužnosti rešil. Nar. stareje ime to vrsto je
ime znanega gotiškega prestavljavca sv. pisma Vulfifa
(Ulfi); Wolfgang pomeni zmagovavnega junaka Ru-
dolf je grški Timolykos, (po primeru Lykurg); v ime-
nu Arnulf tiči v drugem delu „vulf“ v prvem „ar“;
ženska imena so Wulfhild, Wulfgart.

Vedna Odin-ova spremljevalca sta dva vrana:
Vran pa pomeni sicer tudi srečo: Od tod: Hraban
(Haurus) učenega Moguškega nadškofa ime — dalje
Rambert, Wolfram; žensko Rammhilde.

Zavoljo moči slovi merjasec, Eber. Naj stareji
vodja Longobardov se je klical Ibor; od tod tudi E-
berhard.

Zmaj (zmaf) Lindworm, pri starih ljudstvih dra-
kon, je bil podoba dobrega in zlega ali pa znamenje

Z roko na persi pobobna, pa skoči iz postlje, rekoč: „O
Čudovita si noč ti, ki človeka tolažiš.

20. Lepo mu sanje pošiljaš o štrkljih in siru tud' slad-
kem!

Kaj bi pa sanjam zaupal, saj babjega uma jaz nisem”.

Sikne potem brč v strgane hlače, obleče si kajbič.

— Barve rudeče je bil — in s košpam' si noge podkuje,

Zasadi si na glavo klobuk, ki ga solnce je branil,

25. Stepi iz sobe na prag, po dolin' se ogledne pa reča:

„Mili moj dan, kakó si ti lep, sam Bog te je vstvaril!

Štrašna vročina bo tlač'la me dans in dnáta, pa v

strah saj

Kladla ne bo ne tac'ga moža, primarna, ki more

Kupico žganja plačat' si”. Potegne klobuček na stran, in

30. Prot' Kobaridu jo mahna po vasi s širočmi koraki.

Svinskih žou pa je čuda prevzela, ko vid'jo njegovo

Jezno obliče. In med Mico in Katro in Nežo

Dvigne se skoraj prepir. — „Bi stavila”, Katra trdi; da

Žeja k Jeronu podi v Kobarid ga”. — Reče ji Mica:

35. „Nemogoče je to, ker križa on nima že davno”!

Neža pa modro kdaj dvigne svoj glas in reče obema:

„Ali ne veste, da Drejšič je mož prav vsmiljen in

dober?

Rad zapiše na tram, če kdo je na suham”. Ta čas pa

Lomi naš mož čez trg kobariski jo že, ino stopi

40. K Dreju v štacuno. — „Štampihar”! — so Dreja za-

čudi, pa reče.

„Sluga vam, kaj pa bi rad”? — „E žeja mori me.

Vedó že,

Da človeku brez pitja ni skor obstati. Posebno

Dans se mi grlo suši; pa dobrega žganja kozarček

zdravilstva; v mitologiji sveta in v starih pravljicah za le imenišna žival. Nahajajo se pa le ženska iz te besede izpeljana imena (*Schlange* je novejša beseda in *schlingen*). Taka imena so: Theodelinde, Siglinda. Tudi *labud* (*Schwann*) se je upotreboval le za ženska imena: Svanhilde, Svangart. Labud je prijetna, ponosna, čedna, bliščeda, sicer pa tudi sveta žival in po mitu starih Nemcev prava podoba lepih žensk. Zenskim, ki so jih v visoki časi imeli, so pripisovali Germani tudi nekake čudne lastnosti: imeli so jih za prerokinje in čarovnice, za srednice med ljudmi in bogovi. Staronemška beseda za Woib je itis in za devico *Drud* (*Thrudr*) od tod Gertrud (pri nas zelo navadna *Geodra*). V imenih Rauhilt, Gudrun ima run pomen copernice (čarovnice).

Jedro prvotnega šivljenja raznih ljudstev je boj in bor. Krog boja in orožja se sučejo vse njih misli; boj je njih veselje in njih ponos. Ni je večje slavo, kot v pogumnosti in hrabrosti, kot v boru, boji in zmagi. Od tod izvira več vrst imen, imena, iz katerih se odmeva rožljanje orožja, boj in zmaga. Tako besede ali slovice so: Patu, Gunt, Hilt, Hadu, Wig; vai ti izrazi pomenijo hitvo in vojako. — Od *patu* izhajajo imena, Patarih, Patufrid. Gotiški kralj Totila se je klical prav za prav Haduila; in Marbod je prav za prav Moripato. Beseda Gunt živi še v italijanskem „gonfalone“ (stvn. kumvano) in pomeni vojaško zastavo. Od tod tudi imena Guntram, Günther, Gustaf (—Kriegsstab); žensko Hildegunde, Adalgunde, Kunigunde. Še več je imen s *Hild* sestavljenih: Hildebrand, ženska Hildogart, Machthilde, Chlothilde. Od *Hatka*, *Hadu*, vojska, je Hadumar. Z *Wig* sestavljena Wlachman (Alexander), Ludwig, Hartwig.

Za bojem sledi zmaga, *Sig*, od tod Sighard, Sigfrid, Sigmund, Sik(g)bert (Nikophanes); Sigher (Nikostrat).

Bojišča se pravi po nemški, kakor je znano, *Walstatt*. *Wal* pomeni „na bojišči pobite“; od tod Vala, Walram, Walfried žensko Walburga (Bergerin der Gefallenen) od tod tudi nemška beseda *Walhala*. — Orožje je železno; pomen *zeleza* nahajamo v Isombert, Isomgrim. Bliščedi škit se je imenoval *bravja*, *Brünne*, iz

Spere ga že. — „Oj norec“! si misli naš Dreja, malje 45. Časico izganja rekoč. „Prav imate, vi Štempihar!“

Dokler človek je živ, naj ga pije, tako se ubrani žalosti, tuge in smrti, ki prehitro prileze do nas.“

Dvigne na to kozarček Štempihar in ga izprazne, Zdihae, pa Dreju podá ga veselo, in: „Prosim“, smehljaje

50. Reče potem: „Naj napišeje, kar sem dolžan, — že 45. plikam

Drugkrat. Dobro vedó, da mož sem pošén ino...“

„Že prav, Drejček“, mu seže v besedo. Štempihar pa zdaj se obrne,

Stópi na mostič, *) potrese z glavó, zasúče klobuček, In takó govori: „No kaj pa bi bilo, če botra

55. Jax bi danes obiskal, ga brčno pozdravil, ker priden Mož je. Kdo bi tajil to?“ — Židane volje Štempihar

Proti Svinarju **) je vdari, in glojto, ljudje-al ni čada! — Pri Svinarju so ravno kosili. Na mizi je skleda

Štrukljev postavljena bila, in pasite, štruklji, posnfi,

60. Kakor je Krn naš snegom o zimskem vremótu, z bovčanskim

Sirom so bili, in rekli so skoraj sami nu jejtó Nas! — Štempiharju slino tekó. — „Štempihar, no pojte

Z nami“, ga boter prijazno povabi. „Ne, hvála vam lépa“, Reče Štempihar, ki ve že, kar se spodobi, kot dekle,

tega Bruno, z Brunhilde. Iz besede *ger* (sedaj *Gertra*) metavsko orožje (*Wurfgeschoss*) je veliko čimih sestavljenih: Gero, Gerold, Gerhard, Gerwin, Garibald; z Gertrud. — Ger se glasi gotiški *gais*, od tod Geisel; pri severnih Germanih *gisi*, od tod Gisela, *Gripa* pomeni čedo, za to Grimold-Grimvald. Druga novejša beseda, čedo je *Zeis*, od tod Wilhelm, Ansholm. (Dalje prih).

NOVOPIS.

Iz Černalč — y — 17 t. m. smo imoli v naši čitalnici prvo veliko besedo. Dasi ravno je bilo neugodno vreme, vendar je prišlo obilno rodoljubov, posebno iz bližnje okolice; iz arca se zahvalujemo vsem, kteri so se naše slovesnosti vdoležili in nas z nazočnostjo svojo počastili. Začetek je bil ob 6. uri in 1/2. — Govorili so napred: naš vis. čast. g. predsednik *Andrej Jak*; potem — g. dr. *Laovič*, pravdnik v Ajdovščini, in naš domačin *Andrej Batič*. Kmalu so nam vsi trije pot napredovanja k blagostanju; kako si zamoro kmot um bistriti in svoj stan xboljšati, i. t. d.

Posebno veselilo nas je vbrano petje goriških dijakov, ki so nam z njim srce oživljali in ogrevali. Slava takim pevcom! — Deklamovala sta gospodična županova in g. *Ferjančič*, dijak, prav izvrstno.

Potem je bila večerja, pri kateri so se napitnice vsakemu po njegovom stánu napivale; ynos pa se je polo; marsikako pesem se morali vrli pevci goriški ponoviti. Tudi naš pevski zbor se je z dobrim uspehom poskušil. Da se je vsak hip ploskanje s pohvalnimi kliči po dvorani razlegalo, ni mi treba praviti: to je sel in poper veselje.

DOMAČE VESTI.

V Čerčel. (Prijetno-ovupno vesilo Nj. ekce. predstitemu knazu nadškofu dr. ANDREJU GOLLMAJU in za Njihov god 30. t. m.) Nastopila je za katoliško cerkev v Avstriji nova doba. Do silmal je bilo v naših državnik postavah še procej „črk“, ki so imele biti katoličanstvu nekaka bérkla. Te črke so zbledelo; ta

65. Ktero na plesu še reklo je svojemu ljubemu: „Ljubček,

Čukaj me, čukaj me, da ne poročajo: Ali se rada Suče“! — Štempihar pobara tedaj: „Zakaj pa vi

štrukljo“?

Želel pa je, da še bi ga vabili. — „Kravo smo dobro, Mihú prodali, Svinár mu razklada, pa reče: „Štempihar,

70. Jejte, se dobri“: „Sem knesl“, naš mož besedo povrne. Prišlo mu pa je na misel: Do tretjega rado kaj gro.

Pa

Varal se močno je mož. Svinár je omolknil, ni zinil Več. — Štempihar po sobi koraka, pa milo na skledo

Gleda in čaka vabila zastoj. Na zadnje popravi

75. „Kaj ste še rekli poprej“? — Da vas ne razalim,

pa jndel

Bom. — Izusti, pa sede za mizo in je, da je strah ga Videti. Kmalu izprazni se skleda. Štempihar pozdravi

Srčno Svinarjevo, pa jo potegne domu. Popotvaje

Misli si pa: „Navadil sem dans se dvoje reslec. Da

80. Sanjam verjél se; spodobi, — no štruklji mi to dokazali —

In da zasiraj do tretjga ne gre: Svinar mi je pričá. — Pride domu, pa Mici in Katú in Neži povó na Tanko, kar je doživel. Pa Mica in Katra in Neža

Skrbno sosédom novico raznašajo. Kmalu je bliši

85. Oela dolina, in kdo bi se čudil, če čena verjéle Sanjam odalej so, zlasti pa Mica in Neža in Katra

Svínka.

A. Kl.

*) Pred Jeronovo hišo teče veda, bez nje polje mostič in (Stane na tog.

**) Svina = podružnica kobariska.

bérgla je zdaj že močno oškrajena in dan za dan se zlomi. Vse meri na to, da se državne in cerkvene razmere tudi pri nas poproj ali poznajo blizo tako nra- najo, kakor v Belgiji, Italiji ali pa v severni Ameriki, ter ne bo manjkalo se jih, ki bodo še celo nove postave, ki se zdaj kujejo, nam na škodo tolmáčili. In tu bo borba. Tu se bodo začele uravnôjavljati v nekem smislu besedo: „No miru, ampak meč sem prisel pri- neat. Prisel sem namreč razdvojiti človeka zoper nje- govoga očeta, in hčer zoper mater njeno, in novcato zoper njeno tábdo. In človekovi sovražniki bodo doma- di njogovi“ (Mat. 10, 34—36). Meč todaj? — Uma, jezika, peresa svitlo mečó ho treba záčeti brusiti. — Katoličani avstrijski, vášeni v mnogih ozirih le na pò- vodnih hoditi, morajo pokazati, da so shodili, da so od- rasli, da se upajo na svojih nogah stati, da zblájo biti samosvoji, samostalni. Katoličan po rodu in iz naváde mora postati katoličan z zavédnostjo in iz uverjeno- sti. Bogu, kar je Božjega; cesarja, kar je cesarjevo- gal (vse našo goslo) — Duhovi se čistijo zdaj v tojv- nici; zindra se mora izločiti.

Na vno, kar se v verskih zadevah godi in se bo- do še le godilo, mora ojstro paziti posebno duhovščina in njej na čelu — škofje. — Zdal, ko nam zid našega veta podirajo, vstopimo se sami osebno tje: z eno ro- ko bomo orali in sejali, z drugo setev in žetev požre- nih zvonj hranili. Opalej se le bodo škofj pravi „opi- skopoi“ — nadzorniki. —

Take ali onake misli so menda to dal družbovšči- no nadškofje goriške obhajale, ko je vna navdušena proclastitemu svojemu višemu pastirju v dokaz iskrene ljubezni in trdnega zaupanja podpisavala *pritrdivno a- drase*, ktera, okuzano svezana, se jim je poslala za Amén- dan na Dunaj. — Od Predéla do morja, od Ajdovščine do Bračana se vsi duhovni od prvost. proposita do nar- nišega kaplana lastnoročno potrdili, da, kar so v sada- njih obštetnih nadškofj storili, je dobro storjeno, da z Njimi tudi oni — oboje in padejo. — O „ljudskih“ a- dresah se ali zoper kpekrdat naj misli kdo, kar mu drago; ali, kar radene to zdaj slija ho spričano solidár- nost med nadškofem in duhovščino našo, mora hoté ali nehoté pritrđiti, da to je — faktor, s kterim ho treba ra- čniti, imejmo konkordat, ali ne.

Bog živi nam še mnogo let nadškofa Andreja!

— *Ljudski konkordatni adrest v mestu Méjete: za konkordat 870 (med témj 682 družinák. gospodarjev, oziroma, samosvojih gospodinj), zoper nekaj čez 1000 podpisov. — Drugod po nadškofji se je nabralo 4762 podpisov (samih druž. gospodarjev) za konkordat.*

DOLŽAVNI ZVON

Obek zbornice poglavitna delavnost se strinja zdaj le bolj v odsekih, ki pripravljajo gradivo za občne seje. Postavo zastran delegaciji je že, tudi gosp. zbor- nica potrdila. — Meč pa zadobi takrat, kedar glavne državne postave (s kterih je „D.“ že govorila): V zbor- nici poslancev so glasovali slov. poslanec Černe*), Toman, grof Barbo in Pinjar zoper nja. — Qsupnila jo ta dni vse kroge novica, da se ima za zbornico gospojako še nekoliko novih gospodov imenovati in to — kakor so nekteri, časniki hitro zbleknili. — V namen, da ne zmagajo, kedar pojde za šolako in zakonsko po- stavo, škofje, ampak liberalci. Včeraj je prinesla „W. Z.“ res 21 novih imen, pa ne vseh čistih, ktera so se prerekevala. Kakánega duha je ta uova gospoda, bo- mo videli, kedar pride v zbornico. Čast ta je zade-

*) Glej govor njegov.
**) Poslanec za celjsku delegacijo se ne bodo volili tako, kakor smo mihi rekli, da je nasvetoval dočim odsek, ampak po pred- ložu vladine, t. j. 29. iz zbornice gosp. in 41. iz zbornice poslancev, pa ne po črez, ampak po, grugak. (Nala 2. poslanca izvolila šared šest 4999.)

la tudi onoga Goričana, g. Hektorja vitezja Bister-ja Zahonskega.

Prav. cesar je spet dveje novih postav potrdil. — Naj zanimivojšo za našo bravco utogne biti to; da je preklicana postava zastran nabiranja vojakov od laškega deopnjera, po kteri je bil vsak, kdor je za- lo, vojaštvu pridružen. Poprejšnja postava od 29 sept. 1858, toda nekoliko preširokaja, je zopet možna dabila. Kedar je mir, bodo le tri starostne vrste (klasi); ob- casu vojske pa sme sebi celo v 7 vrst. Vojak mo- za služiti do dopolnjene 36. leta, toda samo 16 let služi za pravoga vojaka; 4 leta pa v rezervi. — Kdor ni že prestopil tretje vrste starosti, ne sme se oženiti. Tudi postavo zastran oproščanja (afrajanja) od vojašči- ne voljajo na zdaj še vse tiste od l. 1858 itd. — Raz- glašena je tudi nova postava zastran ustanovljanja družb in zbiranja kakoršnih si hodi skupčin.

Govor goriškega poslanca g. Anđ. Černe-ta

v 55. seji zbornice poslancev, 20. novembra t. l. 9.

Narpopred moram reči, da se mi zdi prav čudno, da uni gospodje tam-le na levi strani davke za merilo jemljejo, kedar gre za voljenje poslancev za delegaci- jo izred te zbornice; saj gledé na Ogersko ne do- ločujejo, kakor se mi zdi, števila poslancev po davkih; dasiravno bi bilo morebiti bolje, da bi se pri Ogrih na davke gledalo.

Že §§ 7. in 8. načrta, ki ga pretresamo, posebno pa današnji predlog poslanca dr. Al. Pergar-ja**) opirajo se na nekaj, česar v resnici ni, opirajo se, namreč, na to, kakor da bi razum Madžarov in Nemcev ne bilo družih narodnosti in ljudstev v Avstriji; kakor da bi zagrajal méje avstrijske neprestopljiv kitajski zid in kakor da bi vseljni mir na cela desetletja zagotovljen bil.

To pa ni tako; kajti v Avstriji niso samo Nemci in Madžari, temuč so tudi še drugi narodi; tudi še dru- ga ljudstva, ktera štejejo se po več delj, kot omenje- zna dva naroda; meje našega cesarstva so od vseh kra-jev sovražniku odprte; in mir evropski ni še celo za eno samo leto ne zagotovljen.

Gospoda moja! Nek prav častitljiv in imeniten poslanec na uni (levi) strani zbornice je v splošni de- bati rekel: „Avstrija stoji zdaj na razpotji“. Jaz pri- znavam, da je, kar je rekel, resnično; samo to naj še pristavim, da ho pritudnost Avstrije getove slabša, kot njena preteklost, če sprejme vis. zbornica določbe §§ 7. in 8. predloženega odsekovega nasveta, posebno pa če odobri danas predloženi nasvet g. dr. Pergar-ja.

Da pa to dokažem, budi mi dovoljeno reči neko- liko razgledati.

Gospoda moja! V naši dobi, v dobi, ko se vsi narodi združujejo, ko se je italijanski narod že skotaj za dobro zedinil, ko je narod nemški prvi, nar tojji, pa tudi nar vspešnejši korak k zedinjenju storil, in zdaj na tej poti čvrsto postopa, in bi se morali prav čudeži goditi, da bi se mu to zedinjevanje ustavilo; dandanašnj, ko je Rusija v Moskvi zastavo panslaviz- ma razvila in vse Slovane vabi, da bi se podali v njeno varstvo; — danas ko je idnja narodnosti že celo evropsko Turčijo prešinila, ko so se njena ljudstva že predramila, in se ima sploh vse jutrovo preroditi: v naši dobi, — pravim — ko so se — kakor se kaže — vsi ti faktorji združili, da Avstrijo v posamne dele razdružijo, danas je gotovo opravičeno vprašanje: Kaj je sto- rila, kaj dela Avstrija, da pride nevarnostim, ki ji od vseh strani žugajo, v okoli?

*) Po stenografskih zapisih. — Što je, za to, kako naj se volijo poslanci v delegacijo.

**) Pergarjev nasvet se glasi, tako-le: Poslanec ki jih ima izvo- liti zbornice poslancev, naj se volijo narod cele zbornice s nadpolo- vično večino glasov.

Moja gospóda! Kaj Avstrija dela—to sami vidimo! Potem ko se je spoznalo za potrebno, da mora Avstrija iz absolutne države ustavna postati, so se skor štiri leta na vso moč prizadevali in vse pripomočke v to obrnili, da bi Avstrija na videz ustavna, centralistična narodno-nemška država postala; zdaj pa, potem ko so se uverili, da je to nemogoče, iščejo rešitvo v dualizmu, ali—da primernejše govorim—v dvojnem centralizmu; kajti ukraj Litave se ima načeloma centralizirana madjarska, takraj pa centralizirana nemška narodna država narediti.

Gospóda! Nočem preiskavati, ali more dualizem sploh in zlasti takšen dualizem, kakor se zdaj pri nas uravnjuje, Avstriji in ljudstvu takraj Litave koristiti, ali ne; kajti to lahko sami presodite, kedar Vam dojdejo nasveti dotičnih odsekov, in prebivalci dežel takraj Litave, bodo to bré ko ne v kratkem in težko dutili in nosili.

Ali, v mojega štala moram vendar ta lo vprašanja zastaviti: Je li centralizem v enostransko narodnem zmislu razmeram dežel in ljudstev takraj Litave primeren? Da se li izpoljati? In tudi, če je mogoče ga izvršiti s silo, more li Avstriji v prid biti in obstoj imeti? To, gospóda moja, so vprašanja, na ktera se mora odgovoriti; in ta odgovor ima gotovo določiven upliv na prihodnost Avstrije; kajti pravi odgovor na ta vprašanja nam pripusti soditi, ali je Avstrija kos ali ne tistim zahtevanjem in zahtevam, ktere ji duh našega stoletja in tok obéne zgodovine zaabiti že v kratkem naloži.

Da pa na ta vprašanja odgovorimo, treba po mojih mislih, da imamo pred očmi ona djanja in one dogodke, ki so se v nar. novejših časih, v naših časih v Avstriji pripetili in ki smo se jih mi sami vdeleževali, ter da vidimo, kako se je vse to zgodilo; treba je tudi, da nam je jasno, ali se je ravnelo z avstrijskimi kraljstvi in deželami, z ljudstvi in narodi avstrijskimi pravično, dosledno in sistematično, ali ne.

Kajti, gospóda moja, dandanašnji, ko se vse velike vlade v Evropi tako vredujejo, da so jim vsak hip in kakor jih potrebujejo vse njihove materialne, duševne in moralne moči v državno namene na ponudbo; ne bodo pri zidanju Avstrije tudi ne zadosti, da se jemlje v račun samo državno pravo ta; ali te dežele, samo ta ali ta pravna podlaga, naj se že oktoberni diplom, ali februarni patent kliče, in da se danas tako, jutro drugačá računai.

Dandanašnji se mora tudi z ljudstvi avstrijskimi, mora se tudi z narodi, v kterih se je že zavednost zbudila, računati; narode, te žive faktorje je treba vpletati v račun, kedar gre za napravo trdne podlage, da se na njej Avstrija dozida. (Konec prih.)

OGLED PO SVETU.

Bo ali ne bo konferencija? Danas se kaže da: brž ko se bo. Sveti Oče papež da so že privolili, mnoge druge vlade neki tudi že. Gotovega pa še imalo ali nič ne vemo.—Važno reči se pletejo tam doli na Srbskem, Srbski knez Mihael si je izvolil novega načelnoga ministra Ristića (namesto Garašanina). To je moč krepke volje. Že se telegrafuje, da se Srbija silno ohoročuje in na vojako pripravlja.—

Garibaldi je bil zbolel v Varignann; vlada ga je torej dala odpeljati na njegov otok, na Kapréro.

Francozov pojde nekoliko z Rimskega doma.

Za poslanca avstrijskega v Rim pojde namesto bar. Hübnier-ja grof Crivelli (češ, da ho resnejše, pontopal, kedar ali če se bo imel pogajati z rimskim Sedežem zastran konkordata).

Mehikanska vlada je na zadnje vendar izročila truplo *Mabianlijanovo*. Kedar dojde v Jadransko morje, bode ga spremljal en oddelek našega brodogja

in z vseh trdnjav in baterij ob brogu bodo je pozdravljali, kedar se bode mimo peljalo, s streljanjem. V Trstu je vzdigneno z veliko svečanostjo z ladije in odpeljeje na Dunaj.

Govori se, da se bodo na vsučiliščih v Gradcu razlagala nektera znanstva za italijanske dijake po italijanski, za slovensko po slovonaki.

V Ljubljani bo začel zopet že prihoduji mesec izhajati „Ziglav“ (list za slovensko interese v nemškem jeziku). Bog naj, da bi se prav veliko starih grobnikov po njem spreobrnilo. Lastnik in vrednik mu bo gosp. Grazali, pravoslovec in hišni posestnik.

Horani kurs na Dunaji 27. t. m. Metaliques 56:75; narodno posojilo 66:50; London 121:30 adžjo srebro 110:50; čepini 5:77 1/2.

Loterijske številke zadnjlé vzdignjene: Na Dunaji 23, 11, 76, 9, 6, 61, 2; — v Gradcu 55, 57, 63, 78, 7.

Liptulec vredništva. G. A. B. v R. ni bilo mogoče danas.— v C. Govor B. je nastanjen, pa zavolje pomanjkanjs prostora odložen.— G. A. E. v K. Non possumus.— Več pismeno.

Pristnost zagotovljena!

Dr. Hartung-ovo olje iz lubja kitajskega drevesa, za obranjenje in lišpanje las; v zapečatenih sklenicah (flaškah), (pečat je v steklo vtisanjen); po 85 soldov.

Dr. Borchardt-ovo lepo dišeča mlijlo (Lajfa) za zlepšanje in zboljšanje polti, po skušnjah potrjeno zoper vsakoršno kožno nesnago; v zapečatenih originalnih povezkih (pakeljih) po 42 soldov.

Dr. Beringuler-jev dobro dišeči kronski ovet (Kronengeist), lahna voda za duhanje in umivanje, ktera moči življenja krepča in spodbuja; v originalnih sklenicah po 1 gold. 25 s., ali 1/2 sklenice 75 soldov.

Profesorja dr. Linde-a rastlinska predenična pomada (Stangenpomade); stori, da se lasje bolj svetlijo, da so voljnější, in da, počesani, lepo trdno stojé; v originalnih koséh po 50 soldov.

Balzamovo oljéno mlijlo; odlikuje se po tem, da kožo oživlja in brani ter jo dela mehko in voljno; v povezkih po 35 soldov.

Dr. Beringuler-jevo rastlinsko barvilo za lase; barva jih prav črno, rjavo in rudečkasto; s ščetmi in lončki vred 5 gold. a. v.

Dr. Hartung-ova rastlinska pomada, ki stori da začnejo lasje zopet čvrsto rasti; v zapečatenih steklenih lončkih, ki imajo pečat v steklo vtisanjen, po 85 sold.

Dr. Sulz de Montemardt-ova lepo dišeča pasta za zobe; nar. navadnejši in zanesljivši pomoček za obvarvanje in čiščenje zob in dlesen (zobernov); v celih in 1/2 povezkih po 70 in 35 sold.

Dr. Beringuler-jevo olje za lase iz zeliščnih koronik; ono da lasem moč in jih ohranjuje; ena skleničica 1 gold. in 75 s. a. v.

Dr. Koch-ovo zeliščno sladje; potrjeno kot dober domači pomoček zoper kašelj, zagrljenost, zasliženje; v originalnih skatljicah po 70 in 85 soldov.

PRISTNE (nepokvarjene) se prodajajo vse te zopad priznane dobrote tudi po naših krajih špogane reči v **Gorici** in za deželo samo v lekarnici (speceriji) pri **Pontoni-u**, pri zamorcih, v Raštelu.

Glavna zaloga vseh novejših zdravil z **Francoskega**, iz **Italije**, z **Nemškega** in **Angleškega** za **Gorico** in našo deželo je v lekarnici pri **Pontoni-u**.